
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har haft stor fokus på at arbejde med børnene i mindre grupper, 3 gange om ugen, i formiddagstimerne. Større fokus på legen som en del af indholdet i arbejdet med de små grupper.

Oplæg til et pædagogisk-møde om legens betydning, og forskellige typer af lege, samt de voksnes roller i legen

Fokus på vores læringsrum inde såvel som ude

Drøftelse af begreberne børnesyn, børneperspektiv og dannelse har været en fast del af vores pædagogiske-møder, når vi har drøftet den pædagogiske praksis.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Refleksion og evaluering har været en fast del af stuemøderne, som holdes hver 14. dag. (1 times varighed, hvor halvdelen af tiden skal bruges til refleksion), det er gjort systematisk ved hjælp af et refleksionsark, se vedhæftet. Refleksionerne er blevet gemt, som dokumentation og referat. Vi har beskrevet de evalueringer, vi har haft fokus på, længere nede i materialet.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Under nedlukningen i foråret, brugte personelt på stuerne tid på at drøfte de forskellige læreplanstemaer (de røde), og beskrev hvordan de arbejdede med de forskellige områder/temaer

Det udarbejdede materiale blev sendt til lederen, som samlede materialet sammen og skrev det rent.

Den færdige læreplan blev gennemgået på et pædagogisk møde i foråret 2020.

Vi er løbende blevet inspireret af de YouTube videoer som Lene Iversholt har lagt op. Flere af dem har vi set på vores pædagogiske møder, samt artikler fra 0-14 om dannelse og struktur.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Handleplaner fra kompetencehjul ift evaluering af praksis.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Småbørn og Børnehavebørn::

Overgangen fra legepladsen eller leg på stuen til frokostmåltidet, hvor alle børn skal rydde op eller kommer ind i en lille garderobe på samme tid, og skal have tøj af, vaske fingre osv, inden de sætter sig til bordet.

Læringsrummet er en del af rutinesituationerne. Det er en overgang fra leg/aktivitet til spisetid.

Der er pt. en del voksenstyring, det børnesyn ønsker vi at ændre så der kommer mere børneperspektiv i de omtalte rutiner. Børnene skal gøre tingene i deres tempo og ikke i vores.

Ved at lave ændringer i rutinen håber vi, det vil give os mere tid og ro til dannelsesdelen med de åbne og undrende spørgsmål, samt være mere lyttende på hvad børnene ønsker, og dermed også tilgodese børn i udsatte positioner, og børn der fx har sproglige udfordringer, og dermed også øge børnegruppen, men også det enkelte barns trivsel og mulighed for læring og dannelse.

De ting der fungerer nu og direkte kan flyttes over i den nye rutine, er at en del af børnene er selvhjulpne og er gode til at hjælpe hinanden.

Personalet er gode til se, hvor der mangler voksenhjælp og kan derved hjælpe hinanden, hvis de har tid.

Børnene kender rutinen. Vi forventer at de fleste børn efter en kort indkøringsperiode også vil kende den nye rutine og det vil give os mulighed for at guide dem der må have behov.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Observationer i garderoben

Småbørn:

Der var mange konflikter, børn som skubbede hinanden, blev kede af det, og utålmodige fordi de skulle vente på hjælp.

De voksne havde ikke tid til nærværd, og blev hurtigt lidt irriteret på børnene, hvis der var konflikter eller de

var utålmodige.

Børnehavebørn:

Uro – der er lang ventetid, for de hurtige af børnene, inden de får noget at spise.

Der er lidt plads ved hver garderobe, så børnene sidder tæt, mens de venter.

Der er mange praktiske gøremål. Vi mangler struktur på hvad de voksnes opgaver er – hvem gør hvad.

Oprydningen af legetøjet inden spisesituationen tager en del af de voksnes tid og fokus, også selvom nogle af børnene hjælper med dette. De andre børn befinder sig i en opbrudssituation, hvilket giver en del unødigt larm og løben rundt. Det påvirker vores børnesyn, da vi ofte kommer på bagkant med de øvrige gøremål og bliver derfor mere kommandereren end vi ønsker.

I begge tilfælde (småbørn og børnehavebørn) blev børnesynet, børneperspektivet og dannelsesperspektivet ligeledes udfordret i den konkrete overgang

Børnesyn:

De voksne bestemmer i situationen, hvornår børnene må gå til bords. Det er når de voksne er færdige med deres gøremål såsom oprydning, hjælpe ved håndvask og toiletbesøg, finde madkasser og kopper m.m.

Børneperspektiv:

Børnene bliver utålmodige, da de ikke bliver set og hørt. Det resulterer i larm og skubben.

Dannelse:

Børnene får ikke mulighed for at reflektere og der bliver af personalet ikke stillet undrende og opklarende spørgsmål.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringssirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Småbørn:

Vi har beskrevet det ud fra følgende begreber:

Børnesyn:

Mulighed for at være mere nærværende, give børnene omsorg, tryghed til at de kan lære og derved udvikle sig

Retten til at være forskellige og udvikle sig forskelligt (børnene), samt støtte op om de initiativer det enkelte barn tager.

Gøre børnene nysgerrige på, hvad de kan og deres evner til at udvikle sig.

Børneperspektiv:

Vi skaber et roligt miljø, hvor børnene får oplevelsen af, at kunne selv, samt at de voksne er i øjenhøjde med dem, og er nærværende.

Børnene bliver hørt og vi er til rådighed for dem.

Dannelse:

Gennem den gode dialog, giver vi børnene mulighed for at reflektere og undre sig, og måske slev finde svar og løsninger.

De får forståelse og respekt for de forskelligheder, der er blandt dem selv og de andre børn, både sprogligt og hvad de hver især har af færdigheder. De udviser empati og hjælper hinanden, når de er overskud til det.

Der er ro og tid til at stille spørgsmål og være i dialog med børnene, både omkring det praktiske, men også det sociale i garderoben.

Børnehavebørn:

Børnesyn:

Børnene skal selv administrere at hente madkasser og begynde at spise. De gør det, når de er klar og vil ikke længere blive så voksen kontrolleret. Vi tror på dem i situationen. Dem der har behov for vejledningen og guidning vil stadig kunne få det.

Børneperspektiv:

Der skal frigives voksne, så det er nemmere for børnene at få voksenkontakt og dermed blive set og hørt.

Dannelse:

Børnene vil blive mere selvhjulpne og der kan opstå mulighed for mesterlærer. Kommer der mere ro omkring de voksne i rutinesituationen, vil det også give mulighed for mere uddybende samtaler og undrende spørgsmål børn og voksne imellem.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Småbørn:

For at vi kan leve op til det børnesyn vi har beskrevet i læreplanen, har vi udviklet en strategi, der gør at vi er mere bevidste om, hvordan vi får få børn med ind fra legepladsen, igennem garderoben og videre til

frokostmåltidet, for derved at kunne bevare roen og tiden, til at være, for hvert enkelt barn.

Vi gør følgende:

Den første voksen går ind med få børn, hjælper dem i garderoben og med håndvask og toiletbesøg, og tager så børnene med ind på Violstuen.

Den næste voksen kommer ind med den næste gruppe af børn, som også bliver hjulpet ift garderobe og toilet, og derefter ind på stuen. Voksen nr. 2, går derefter tilbage garderoben, og hjælper den 3. voksne, med at få en gruppe børn ind.

Den 3. voksen bliver i garderoben og hjælper den sidste gruppe børn, sammen med den 4. og sidste voksen og også den sidste gruppe børn. Voksen nr 2 går på stuen.

Det vigtige er, at der er personale tilstede, de steder, hvor der er børn, der har brug for hjælp til selvhjælp, til at guide og motivere børnene til, at få følelsen af, at meste selv.

Der er også plads til at børnene kan hjælpe hinanden, og de føler sig set og hørt, græder ikke så meget, og har ikke så mange konflikter.

Der er mere dialog mellem de voksne og børnene.

Børnehalebørn:

Vi vil inden spisetid ikke længere rydde det legetøj op der er på gulvet samt i legekøkkenet. Vi giver dermed også børnene mulighed for at fortsætte legen, når vi har spist og har været på legepladsen.

Vi vil fjerne ventetiden i garderoben og ved bordet. Det gøres ved at det enkelte barn efter badeværelsesbesøg (de behøver kun at gå på toilet, hvis de ønsker) går direkte hen og tager sin madkasse, finder sin plads ved bordet og begynder at spise.

Personalet vil være positioneret strategiske steder. Hvert enkelt personale skal vide hvor vedkommende skal være.

Det skulle gerne medføre følgende ændringer ift børnesyn, børneperspektiv og dannelse:

Dannelse:

Børnene er blevet mere selvhjulpne, de er gode til at hente deres madkasser, tallerkner og kopper.

Børneperspektiv:

Vi har justeret, så de børn og den voksen, der er i spisegruppen, efter spisning går på toilettet og garderoben, hvilket giver mere plads og tid til det enkelte barn.

Derudover spiser den ene gruppe 15 minutter senere end de 2 andre grupper og tager overtøj på i fællesrummet. Børnene sørger selv for, at deres tøj, er i fællesrummet inden de spiser. Det fungerer fint, og giver dem medansvar for deres eget tøj. Det giver også mere plads i garderoben, for børnene på stuen.

Denne struktur har givet mere ro ift de voksne, da de ikke har så mange børn omkring sig, samt frigivet tid ift at der ikke bruges så megen tid på oprydning fx før frugt.

Børnesyn:

Denne struktur ændring har givet mere tid og ro til dialog, hvor børnene bliver set og hørt når de er en lille gruppe med 7 – 8 børn og voksen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Når det er muligt at afholde fysiske områdebestyrelsesmøde igen, vil evalueringer indgå i drøftelser med områdebestyrelsen.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Opdelingen af børn i mindre gruppe, både i legen, pædagogiske aktiviteter og rutinesituationer.

Vi vil arbejde endnu mere med, at have større fokus på det enkelte barns trivsel i gruppen, for at give barnet mulighed for at udvikle sig ift. nærmeste udviklingszone

Legen, at den fortsat bliver prioriteret højt, og at de voksne involverer sig endnu mere i legen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Fortsætte den nuværende måde, hvor evalueringen er en fast del af stuemøderne, hver 14. dag. Derudover vil vi lave nogle fælles refleksioner/evalueringer til vores pædagogiske møder, fx i forhold til det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen af den pædagogiske praksis.

Større fokus på barnesyn, børneperspektiv og dannelse.

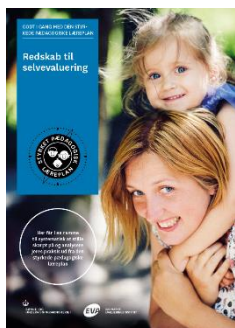

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Fremadrettet vil vi have større fokus på at inddrage begreberne i arbejdet med læreplanerne. For at sikre os at de er en fælles forståelse for hvordan vi forholder os til og arbejder med begreberne.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC